

Výročí Plzně a plzeňských osobností 2020

27.2.2020

Knihovna města Plzně - Oddělení informačních služeb a studovna

Knihovna Plzeň

Plzeňská výročí v roce 2020 – výběr

1295	Založení Nové Plzně lokátorem Jindřichem na příkaz krále Václava II.	725
1300, 4.6.	Nejstarší přímá zpráva o existenci Nové Plzně a dominikánského kláštera v listině basilejského biskupa Petra z Aspeltu.	720
1320	Založení prvního městského špitálu u kostela sv. Maří Magdaleny (dnes U Zvonu).	700
1355, 28.9.	Karel IV., římský císař a český král, ve svém návrhu zákoníku Majestas Carolina zařadil Plzeň mezi města, která český král nesmí nikdy dát do zástavy.	665
1395, 14. - 21.7.	Václav IV., římský a český král, pobýval v Plzni před vojenským tažením do jižních Čech.	625
1420, 25.3.	Jan Žižka a s ním 400 plzeňských husitů v čele s Václavem Korandou st. opustili Plzeň.	600
1420, 29.9.	Zikmund, král římský, uherský a český, schválil plzeňský landfrýd (nejmocnější protihusitské seskupení v Čechách) a určil jeho pravomoci.	600
1510-1520	V dominikánském klášteře byla vytvořena nejstarší dochovaná veduta města – nástěnná malba s biblickým námětem v pozadí s pohledem na Plzeň.	510 - 500
1520	Byl postaven kamenný Pražský most spojující Špitálské předměstí na levém břehu Radbuzy s Pražským předměstím na břehu pravém (stavitel Ondřej Strachota).	500
1600	V Plzni pobýval Rudolf II., císař římský, král uherský a český včetně celého královského dvora (14. 9.1599 – 4. 6. 1600).	420
1620	Nejstarší známý plán města Plzně (návrh opevnění města).	400
1660	Bohuslav Balbín v latinsky psané básni popsal vítězství Plzeňanů nad husity a vyzdvihl věrnost a katolicismus Plzně.	360
1670	Jan Bartoloměj Tanner začal psát Historii urbis Plsnae – latinské Dějiny města Plzně (dokončena 1678).	350
1695, 28. 11.	V Plzni byl popraven Jan Sladký Kozina, vůdce chodského	325

	povstání.	
cca 1710	Podle návrhu Jakuba Augustona ml. byla postavena dvoupatrová barokní solnice (státní sklad soli) na rohu Sedláčkovy a Solní ul.	310
1710	Jakub Auguston ml. vystavěl nejhodnotnější plzeňský barokní dům (současné sídlo biskupství).	310
1710	V Praze byla vytištěna publikace plzeňského dominikána Václava Jana Fiklschera Slavná pověst královského, krajského a starokatolického města Plzně.	310
1795	Začalo bourání městských hradeb.	225
1810	Příchod profesora Josefa Vojtěcha Sedláčka, vlastence a buditele.	210
1835, 12.2.	Díky dobrovolným darům byla zřízena první dětská opatrovna čili školka pro předškolní děti námezdně pracujících rodičů.	185
1840 - 1843	Bedřich Smetana byl studentem plzeňského gymnázia.	180
1850, 1.-1.7.	Vznik nové organizace politické i soudní správy – krajská vláda, okresní hejtmánství, krajský a okresní soud.	170
1850, 23.11.	Dokončen Rooseveltův most (stavitelé Martin Stelzer a Kristián Lexa).	170
1850, 23.11.	Zřízení plzeňské Obchodní a živnostenské komory.	170
1860	Zavedení plynového osvětlení vnitřního města.	160
1860, 6.10.	Otevření židovské obecné školy v Plzni.	160
1870, 13.4.	Založení Občanské besedy, vzdělávacího a zábavního spolku pro drobné plzeňské řemeslníky.	150
1870, 23.6.	Zahájení železniční dopravy na trase Plzeň – České Budějovice – Vídeň.	150
1870, 27.9.	Vznik Národní knihtiskárny Jana Roberta Porta v Plzni (tisk mj. periodik Český lev, Plzeňské noviny).	150
1875, 8.3.	Začaly vycházet Plzeňské listy – orgán Staročeské strany.	145
1880	Premiéra Křížíkovy obloukové lampy (v Plzni použita poprvé v Piettově papírně).	140
1885	Založení Pecháčkových (nyní Štruncových) sadů.	135

1885,19.10..	Otevření nižší dvouleté české průmyslové školy s odděleními strojním a stavebním (ul. V Šípce).	135
1885, 28. a 29.3.	Světová premiéra kantáty Svatební košile, kterou dirigoval ve Waldekově dvoraně (Americká ul.) sám autor Antonín Dvořák.	135
1885, 27.8-1.9.	Pobyt císaře Františka Josefa I. v Plzni za účelem účasti na rozsáhlých vojenských cvičeních na Rokycansku.	135
1895	Postaven hotel Pilsner Hof (nyní Continental).	125
1900	V Plzni se objevil první osobní automobil.	120
1900, 22.-23.7.	Členové tzv. Pařížského odboru plzeňského Hlaholu se sbormistrem Norbertem Kubátem zvítězili ve dvou mezinárodních soutěžích – první mezinárodní úspěch českého sborového zpěvu.	120
1900, 14.10.	Sportovní klub Plzeň sehrál na svém hřišti první veřejný fotbalový zápas a zvítězil.	120
1905	Firma Müller a Kapsa postavila železobetonový trámový Kalikovský most přes řeku Mži (první tohoto druhu v Čechách).	115
1910	Vystavěna historizující budova Střelnice C. K. privilegovaného měšťanského spolku ostrostřeleckého podle návrhu Karla Bubly (dnes Středisko volného času dětí a mládeže).	110
1910	Založení Francouzské aliance v Plzni, prvním předsedou byl Karel Klostermann (obnovena 1990).	110
1910	Založen park na Husově náměstí.	110
1910	Vznik Plzeňské banky a pivovaru Světovar.	110
1910	Vznik plzeňského Spolku přátel výtvarného umění (skončil činnost 1950).	110
1915, 22.2.	Zahájena stavba nové budovy pro Českou průmyslovou školu na Chodském náměstí – architekt Ladislav Skřivánek (dokončena 1920).	105
1915, 28.9.	Otevření Národopisného muzea v Gerlachovském domě.	105
1920, 25.2.	V Božkově založena společnost Stock Cognac Medicinal.	100
1920, 1.9.	Zahájení prvního školního roku na Českém státním	100

	reálném gymnáziu v Husově ul.	
1920, 1.12.	Zahájení výuky na Městské hudební škole v Plzni (od r. 1924 nese jméno B. Smetany).	100
1925	Byl postaven kostel Mistra Jana Husa podle návrhu architekta Bohumila Chvojky (dnešní Němejцова ul.).	95
1925	Vznik Sdružení západočeských výtvarných umělců.	95
1925	Založen park na Habrmannově náměstí v Doubravce.	95
1925, 27.12.	Za přítomnosti Edvarda Beneše byla otevřena nová budova základní Benešovy školy na Doudlevecké tř. (architekt Hanuš Zápal).	95
1930	Josef Skupa založil v Plzni Divadlo Spejbla a Hurvínka – první profesionální loutkové divadlo v Československu.	90
1930	Vznik Pěveckého sdružení západočeských učitelů.	90
1930, 1.12.	Při sčítání lidu Plzeň překonala hranici 100 000 obyvatel (114 704 osob).	90
1935, 9.6.	Zahájena činnost v nové budově sokolovny v Doubravce.	85
1935, 7.10.	Do užívání veřejnosti předán park v Lobzích (navržen správcem městských sadů Valentinem Čočkem).	85
1945, 5.5.	Povstání plzeňského obyvatelstva proti německým okupantům.	75
1945, 5.5.	První vysílání Českého rozhlasu Plzeň.	75
1945, 6.5.	Příjezd americké armády – osvobození města.	75
1945, 16.12.	Slavnostní otevření Lékařské fakulty UK v Plzni.	75
1950, 1.1.	Vznik Státní studijní knihovny.	70
1965, 4.12.	Otevření Komorního divadla v Prokopově ul. (uzavřeno 2014).	55
1965	Založen park Chvojkovy lomy.	55
1985, 24.10.	Zahájena výstavba areálu vysokých škol na tzv. Zeleném trojúhelníku v Plzni-Borech.	35
1990	Po třiceti letech práce byl otevřen veřejnosti Památník obětem zla (meditační zahrada L. Hrušky v Doudlevcích) –	30

	v roce 1995 dokončen výstavbou kaple sv. Maxmiliána Kolbeho a darován biskupství plzeňskému.	
1990, duben	Vznikla Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti.	30
1990, 27.9.	Obnovení Francouzské aliance v Plzni (založena 1910).	30
1995, leden	Otevřena irská pivnice a hudební klub Zach's Pub (Palackého náměstí).	25
1995, 6.5.	Odhalení památníku Díky, Ameriko na křižovatce U Práce.	25
1995, 4.9.	Otevření Soukromé střední uměleckoprůmyslové školy Zámeček v Plzni-Radčicích.	25
1995, 13.12.	Konal se první ročník soutěže amatérských hudebních skupin Múza.	25
2000, září	Plzeňský triatlonista Jan Řehula získal na olympijských hrách v Sydney bronzovou medaili.	20
2000, 13.12.	Prvního ročníku Vánočního zpívání koled na náměstí Republiky se zúčastnilo více než 8 000 lidí (zápis do Guinnessovy knihy rekordů).	20

Výročí plzeňských osobností - 2020

(výběr)

Plachý z Třebnice, Šimon *ca 1560 Horšovský Týn/ +8.10.1609 Plzeň Purkmistr. Působil také jako městský archivář a kronikář. Napsal Dějiny města Plzně (rukopis) a nejstarší kroniku plzeňskou - vydanou pod názvem "Paměti plzeňské".	*460
--	-------------

LEDEN

Bastl, Emanuel *19.5.1874 Praha/ +1.1.1950 Plzeň Dirigent, hudební skladatel, houslista.	+70
Mraček, Zdeněk *6.1.1930 Plzeň Neurochirurg, emeritní profesor Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni, primátor.	*90
Maloch, František *24.4.1862 Horní Sloupice/ +13.1.1940 Plzeň Botanik, pedagog.	+80
Wanka, František *18.1.1790 Plzeň/ +5.7.1869 Plzeň Purkmistr, právník.	*230
Kuneš, Josef *19.1.1930 Nechanice Výzkumný pracovník, emeritní profesor Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni.	*90
Brejcha, Miroslav *20.1.1960 Plzeň Klavírista, cembalista, hudební pedagog, ředitel plzeňské konzervatoře.	*60
Zeman, Dobroslav *31.1.1930 Jindřichův Hradec/ +1.8.2019 Právník, soudní překladatel.	*90
Franc, František Xaver *3.12.1838 Hostivice/ +20.1.1910 Plzeň Archeolog, muzejní pracovník, zahradní architekt. (odlišné datum narození 2.12.1839)	+110

ÚNOR

Pilous, Václav *1.2.1930 Dobšíná/ + 25.01.2017 Vědec, profesor na Západočeské univerzitě v Plzni.	*90
Rauch, František *4.2.1910 Plzeň/ +24.9.1996 Praha Klavírní virtuos, hudební pedagog. (odlišné datum úmrtí 23.9.1996)	*110
Bukovský, Jan *9.2.1920 Jičín/ +25.1.2000 Plzeň Fyzik, vysokoškolský pedagog.	*100 +20
Šel, Vilém *14.2.1830 Plzeň/ +21.12.1912 Plzeň Soudní lékař, zastupitel, spoluzakladatel a první starosta České obce sokolské.	*190
Beneš Šumavský, Václav *16.2.1850 Plzeň/ +26.4.1934 Poděbrady Žurnalista, spisovatel, dramatik, překladatel, lidový povídkář. (odlišné datum úmrtí 27.4.1934)	*170
Janovický, Karel *18.2.1930 Plzeň Hudební skladatel, klavírista, pedagog, rozhlasový redaktor, překladatel.	*90
Kott, Antonín *20.2.1860 Milín/ +5.12.1905 Plzeň První dirigent opery v plzeňském divadle.	*160 +115
Tanner, Matěj *28.2.1630 Plzeň/ +8.2.1692 Praha Provinciál jezuitského řádu v Čechách, rektor Univerzity Karlovy.	*390

BŘEZEN

Bohdanová, Blanka *4.3.1930 Plzeň Herečka, malířka.	*90
Šimon, Jaroslav *4.3.1930 Praha/ +6.10.2009 Lékař, kardiolog, vysokoškolský pedagog.	*90
Cimrhanzl, Tomáš *6.3.1840 Žichovec/ +1.7.1899 Plzeň Středoškolský profesor, vlastivědný pracovník, správce Městské knihovny v Plzni.	*180
Ježek, Tomáš *15.3.1940 Plzeň/ + 29.11. 2017 Ekonom, politik, vysokoškolský pedagog.	*80
Ulč, Ota *16.3.1930 Plzeň Spisovatel, politolog, vysokoškolský pedagog.	*90
Čipera, Josef *17.3.1850 Rakovník/ +9.6.1911 Plzeň Pedagog, poslanec.	*170
Blažek, Jiří *27.3.1950 Sokolov Redaktor Českého rozhlasu Plzeň.	*70

DUBEN

Kůs, Tomáš *4.4.1950 Sušice Grafik, malíř, sochař, pedagog.	*70
Filipovský, Oldřich *12.4.1890 Plzeň/ +1.3.1949 Plzeň Středoškolský profesor, klavírista, hudební kritik.	*130
Knížák, Milan *19.4.1940 Plzeň Malíř, sochař, designér, vysokoškolský pedagog, generální ředitel Národní galerie v Praze.	*80
Hučka, Jan *25.4.1930 Staré Město/ +15.9.2015 Metalurg, vysokoškolský pedagog, práce z dějin hutnictví a slévárenství v západních Čechách.	*90
Dr. Desiderius (vl. jméno Boettinger, Hugo) *30.4.1880 Plzeň/ +9.12.1934 Praha Malíř, grafik, ilustrátor, karikaturista.	*140

KVĚTEN

Hauner, Miroslav *5.5.1950 Plzeň Fotograf.	*70
Schwarz, František *8.5.1840 Pardubice/ +7.5.1906 Plzeň Redaktor, regionální politik mladočeské orientace, zakladatel Plzeňských novin. (odlišné datum úmrtí 4.5.1906)	*180
Strnad, Josef *8.3.1852 Praha/ +12.5.1930 Plzeň Historik, středoškolský profesor.	+90
Šafránek, Jaroslav *23.5.1890 Plzeň/ +22.08.1957 Praha Fyzik, vysokoškolský pedagog, průkopník televize v Československu. (odlišné datum a místo úmrtí 23.8.1957 Spálené Poříčí)	*130
Kreuzberg, Boris *29.5.1950 Plzeň Lékař, vysokoškolský pedagog, přednosta Kliniky zobrazovacích metod Fakultní nemocnice Plzeň.	*70
Lábek, Ladislav *27.1.1882 Plzeň/ +26.5.1970 Plzeň Kulturní historik, etnograf, zakladatel a ředitel Národopisného muzea Plzeňska.	+50
Černý, Jaroslav *22.8.1898 Plzeň/ +29.5.1970 Oxford Egyptolog, vysokoškolský pedagog.	+50

ČERVEN

Smola, Richard *3.6.1930 Plzeň Energetik, politický vězeň.	*90
Malina, Václav *4.6.1950 Plzeň Malíř, pedagog, ředitel Galerie města Plzně.	*70
Kinský, František *8.6.1900 Černý Potok/ +1.8.1964 Plzeň Vědecký pracovník v oboru hutnictví.	*120
Kodera, Radovan *9.6.1960 Cheb Fotograf.	*60
Šindelář, Jaroslav *11.6.1950 Plzeň Malíř, sochař, restaurátor, pedagog, ředitel Soukromé střední uměleckoprůmyslové školy - Zámeček v Plzni.	*70
Krs, Bohumil *23.6.1890 Plzeň/ +18.5.1962 Plzeň Malíř, ilustrátor, pedagog. (odlišné datum úmrtí 17.5.1962)	*130
Aschenbrenner, Lumír *23.6.1960 Plzeň Politik, starosta.	*60

ČERVENEC

Klausnerová, Eva *1.7.1930 České Budějovice Publicistka, knihovnice.	*90
Čada, Vladimír *3.7.1940 Plzeň Loutkoherec, režisér, hudebník.	*80
Vlček, František *14.7.1910 Plzeň/ +14.9.1981 Praha Filmový scénárista, režisér, prozaik.	*110
Dolanský, Ladislav *28.11.1857 Mladá Boleslav/ +17.7.1910 Plzeň Filolog-fonetik, muzikolog (smetanovský badatel), literární a hudební kritik, ředitel 1. české státní reálky v Plzni.	+110
Schmidt, Otakáro *28.7.1960 Plzeň Herec, tanečník, hudebník.	*60

SRPEN

Vlach, Jaroslav *4.8.1930 Plzeň/ +20.12.2012 Akordeonista, vysokoškolský pedagog.	*90
Škoda, Emil *18.11.1839 Plzeň/ +8.8.1900 Seltzhal Průmyslník, Zakladatel firmy Škoda.	+120
Wenig, Jan *15.8.1910 Mrákov/ +2.5.1972 Plzeň Malíř, vysokoškolský pedagog.	*110
Šneberger, Jiří *26.8.1960 Plzeň Politik, primátor města Plzně, senátor.	*60

ZÁŘÍ

Kulhánek, Karel *1.9.1900 Domažlice/ +11.06.1975 Plzeň Významný skautský činitel, držitel řady skautských i civilních ocenění.	*120 +45
Veselák, Jaroslav *21.9.1940 Pocinovice Sochař, medailér, pedagog.	*80
Kuna, Ivan *23.9.1930 Plzeň Filozof, vysokoškolský pedagog.	*90

ŘÍJEN

Knapp, Jožka *20.10.1900 Varšava/ +5.11.1944 Terezín Skaut, odbojář.	*120
Schmidtová, Eva (vl. jméno Váňová, Marie) *21.10.1940 Sušice/ +28.12.1999 Plzeň Spisovatelka, novinářka.	*80
Blacký, Josef *29.10.1920 Staňkov/ +12.2.2003 Domažlice Dirigent Plzeňského rozhlasového orchestru, hudební pedagog.	*100

LISTOPAD

Prosek, Zdeněk *23.11.1950 Plzeň Politik, primátor města Plzně.	*70
--	------------

PROSINEC

Piorecký, Josef *5.12.1910 Dolany/ + 3.7.2011 Plzeň Malíř, grafik, galerista, duchovní.	*110
Maur, Milan *8.12.1950 Plzeň Výtvarník, malíř, zakládající člen skupiny Měkkohlaví.	*70
Loos, Adolf *10.12.1870 Brno/ +23.8.1933 Kalksburg Architekt, autor městské vily a bytových interiérů v Plzni.	*150
Loukota, Stanislav *14.12.1930 Plzeň/ +26.8.2008 Plzeň Ekonom, pedagog, primátor města Plzně.	*90
Bocker, Jaroslav *19.12.1940 Křimice Sochař.	*80
Stráský, Jan *24.12.1940 Plzeň/ +6.11.2019 Praha Politik, ekonom, předseda vlády, ministr.	*80
Perner, Jan *ca 1667 Brixen/ +28.12.1760 Plzeň Zvonař, zakladatel plzeňské zvonařské rodiny.	+260